

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Eliška Zazvonilová

Název práce: Vrozené vady končetiny v bioarcheologické perspektivě

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Lukáš Friedl, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo shromáždit zdokumentované kosterní nálezy jedinců s vrozenou vadou končetiny a interpretovat jejich způsob života a péči od okolí. Dále na vybraných případech analyzovat dopad paleopatologie a vytvořit tzv. model péče. Cíle nebyly naplněny zcela. Autorka sice shromáždila vybrané případy vývojových vad, ale myslím, že interpretace způsobu života těchto jedinců mohla být podrobnější a jít za rámec interpretací, které jsou obsažené již v původních studiích. Druhá výtka k cílům spočívá v tom, že autorka chtěla vytvořit tzv. model péče, ale v důsledku ho pouze přejala z jedné stěžejní práce.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Po obsahové stránce se mi práce líbí. Autorka prokázala schopnost orientovat se v literatuře a v tématu. K sepsání takovéto práce bylo třeba zvládnout anatomickou, patologickou a bioarcheologickou literaturu. 42 citovaných studií je dostačující a z práce je znát, že autorky tyto práce opravdu prostudovala. Přílohy jsou voleny vhodně. Autorka používá celou řadu patologických názvů popisující konkrétní postižení, ale ne vždy tyto názvy vysvětlí. Takže se např. opakovaně můžeme dočíst o *pes equinvarus*, ale laický čtenář se nikde v práci nedozví, co to přesně je za postižení. Takový případů je v práci více. Tento problém by mimochodem jednoduše vyřešila lepší a sloučená tabulka 1 a 2, která by obsahovala i definice patologických stavů.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev autorky je čtivý a velmi dobrý. Autorka dodržuje citační úzus, který si zvolila, jen v česky psané práci bych se vyhnul anglickému „and“ u citací s více autory. Grafická úprava práce je standardní, tj. dobrá. Tabulky má autorka tři, ale první a druhá se z velké části překrývají, tj. obsahují množství stejných informací a rozhodně mohly být sloučeny do jedné. V textu se občas objevují nelogicky spojené věty či špatné skloňování, asi jako důsledek chyb v editaci vět. Výhrady mám ke členění práce. V kapitole 6.1 se objevují podkapitoly, které vůbec nejsou uvedené v obsahu práce. Tyto kapitoly se navíc částečně překrývají s obsahem jiných kapitol (např. metodologie uvedená na str. 4 a potom znovu, byť rozvedená, na str. 24). Stejně tak část o limitech určování postižení by byla mnohem vhodnější spíše na začátku práce. Poslední kapitolu o pohřebním ritu v paleolitu by bylo lepší nějak integrovat do předcházejících případových studií, protože sama o sobě stojí na konci práce

více méně bez zřejmé návaznosti na předchozí text (i když v textu této kapitoly je pak návaznost zřejmá).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Celkový dojem z práce je spíše pozitivní. Silnou stránkou je způsob uchopení a orientace v problému a literatuře, slabší stránkou potom nižší logická promyšlenost a strukturace práce. Model popisující bioarcheologii péče, který autorka chtěla rozvinout a nakonec ho spíše jen převzala z jiné práce není striktně aplikován na případových studiích a hned u první chybí. V obecné rovině mám výhradu k jeho aplikovatelnosti. Původní práci o tomto modelu jsem nečetl, takže nemohu soudit tu, ale v předložené bakalářské práci se autorce, alespoň dle mého názoru, příliš nepovedlo čtenáře přesvědčit, že tento model by měl být aplikován. Tam kam cílí, tj. na interpretaci života jedince a péče o něj, podle mě zároveň i selhává. Alespoň dle pojetí prezentovaného v bakalářské práci. Interpretace prezentované autorkou jsou dle mého názoru dost zjednodušující a chybí jim kritická reflexe života jedince ve společnosti. Ve všech případech se objevují tvrzení, že o postiženého jedince muselo být pečováno a že se nebyl schopen se o sebe postarat. Živé příklady ale ukazují, že takoví jedinci často vykonávají ve společnosti funkce, které jsou schopni zvládnout, kterými přispívají dané společnosti, ale jsou zároveň natolik specifické, že je nelze zobecnit. Autorka také nedostatečně zhodnotila rozdíl ve vnímání různých postižení v různých dobách. To, co se nám dnes zdá jako zásadní, mohlo být v paleolitu vnímáno méně zásadně. Ostatně některé příklady jedinců přeživších s výraznými traumaty (zraněními) jsou toho příkladem.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Uvádíte v případě DV15 zkrácení pravé stehenní kosti o 16mm oproti kosti levé jako jeden z patologických znaků. Jak víte, že je to patologie ve smyslu důsledku konkrétního onemocnění? Jaká je normální míra bilaterální asymetrie stehenních kostí u současných, případně minulých populací?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Velmi dobře.

Datum: 25.5.2015

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie